

Stockholm 2020-11-06

Effektrapport 2020

Rapportering enligt Giva Sverige

Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm
info@latinamerikagrupperna.se
www.latinamerikagrupperna.se

Latinamerikagrupperna är medlem i Giva Sverige. Som medlem förbinder sig Latinamerikagrupperna att följa Givas kvalitetskod vilken syftar till att stärka organisationens professionalitet, ledning, styrning och kontroll. Ett av kodens krav är upprättandet av en årlig så kallad effektrapport. Syftet med effektrapporten är att inför givare, allmänhet och andra intressenter visa vilken nytta organisationen gör. Strukturen i denna effektrapport följer Givas mall och läses med fördel tillsammans med föreningens årliga verksamhetsberättelse och förvaltningsberättelse.

1. Vad vill er organisation uppnå?

Vår vision är en rättvis värld med en jämlik resursfördelning där allas rättigheter garanteras, däribland naturens rättigheter. Vårt övergripande mål är att personer och grupper som av strukturella omständigheter tvingas leva i fattigdom och utanförskap har inflytande över beslutsprocesser som rör deras rättigheter.

Föreningens strategiska långtidsplan för åren 2019 - 2023 har fastslagit ett övergripande mål för tidsperioden. Målet är att vårt stöd har stärkt urfolk- och småbrukarrörelsen i Latinamerika med deras arbete att öka deltagande och inflytande i beslutsprocesser på lokal, nationell och regional nivå.

2. I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?

Latinamerikagrupperna verkar inom den globala rättviserörelsen utifrån ett systemkritiskt perspektiv. I Latinamerika samarbetar vi med urfolks- och småbrukarrörelsen, vilka representerar två av de mest marginaliserade grupperna i kontinenten. Inom urfolks- och småbrukarrörelsen arbetar vi med organisationer (samarbetsorganisationer) som vi anser har störst potential att öka det folkliga inflytandet. Dessa presenterar och implementerar konkreta alternativ till nuvarande utvecklingsmodell, som bygger på klimat- och sociala rättvisa istället för vinstintressen. Inom ramarna för samarbetet fokuserar vi framför allt på att stärka kvinnor och ungdomars inflytande, då dessa två grupper ofta har minst makt och inflytande såväl internt i organisationerna som i samhället i stort.

I Sverige samarbetar vi med olika organisationer i den globala rättviserörelsen inom nätverk som Solidaritetshuset, Forum Civ och Concord Sverige. Vi har även ett nära samarbete med flera folkhögskolor och studieförbund. På global nivå ingår vi i ett antal europeiska och globala nätverk med syfte att samverka kring kampanjer, kunskaps- och metodutbyten.

I Latinamerika stödjer vi samarbetsorganisationernas politiska och organisatoriska arbete. Det uppmärksammar vi i Sverige genom att lyfta deras politiska förslag och synliggöra fall där svenska intressen i Latinamerika orsakar direkt och strukturellt våld mot urfolk och småbrukare. I kampanjen Schyssta pensioner - som vi driver tillsammans med andra organisationer - uppmärksammar vi allmänheten och beslutsfattare om hur AP-fonderna investerar i kontroversiella branscher och bolag som kränker mänskliga rättigheter och bidrar till miljöförstörelse. Tillsammans med andra organisationer har vi fått igång en diskussion om alternativa system för livsmedelsproduktion där mänskliga rättigheter och miljö står i centrum.

3. Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Vi tror att samarbete mellan sociala rörelser världen över är viktigt för att skapa förändring på såväl lokal som global nivå. Kontinuerligt utbyte av åsikter, erfarenheter, strategier och visioner stärker kampen för ett rättvist och hållbart samhälle både i Latinamerika, Sverige och Europa. Vi agerar lokalt men tillsammans påverkar vi globalt!

Vi samarbetar med aktörer både i Latinamerika och i Sverige/Europa som är intresserade av en stark och tydlig politisk allians där kunskap, verktyg, metoder och visioner

utbyts, påverkansarbete planeras och genomförs gemensamt. En schematisk bild över detta kan ses i Bild 1.

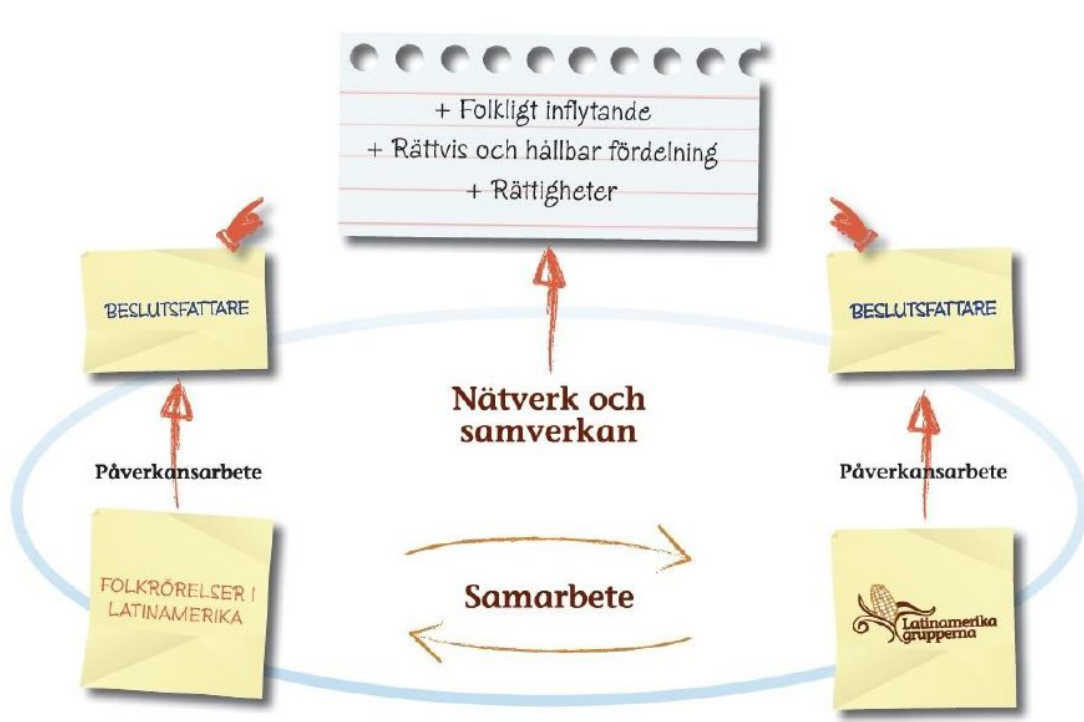

Bild 1. Global samverkan

För att uppnå ett hållbart och långsiktigt folkrörelsearbete med intern demokrati, ökat deltagande och ett strategiskt förändringsarbete arbetar Latinamerikagrupperna utifrån ett makt-, demokrati- och rättighetsperspektiv samt med strategin att:

- För att stärka vår förening och samarbetsorganisationernas kapacitet som politiska aktörer arbetar vi med olika folkbildningsmetoder. Genom folkbildning får människor ökad kunskap om sina rättigheter, demokrati, globala ekonomiska och politiska system, hållbara jordbruksmetoder etc. Men även ökad kunskap om metoder för att skapa opinion, genomföra kampanjer samt påverka beslutsfattare. Ett exempel på hur vi arbetar är det ekonomiska stöd som ges till våra aktivistgrupper i Sverige och våra samarbetsorganisationer i Latinamerika för att genomföra interna och utåtriktade utbildningar. Deltagarna på dessa utbildningar använder sedan sina kunskaper för att förmedla vidare detta till andra så att antalet individer, grupper och organisationer som utbildas snabbt multipliceras.
- För att stärka vår förening och samarbetsorganisationernas interna organisering och engagemang stödjer vi organisationsprocesser som stärker kvinnor och ungdomars deltagande och inflytande över interna beslutsprocesser hos våra samarbetsorganisationer. Det är viktigt att kvinnor och ungdomars prioriterade frågor genomsyrar deras arbete och strategier. Liknande arbete görs i vår egen förening för att öka medlemmarnas inflytande över interna beslutsprocesser samt deltagande i utformandet av föreningens arbete. Ett exempel på hur vi arbetar är det

ekonomiska stöd vi ger till olika forum där kvinnor och ungdomar kan utveckla egna planer och konkretisera gemensamma behov som de sedan kan lyfta inom organisationen. Ett annat exempel är stöd till arbete med att synliggöra strukturer, normer och attityder inom organisationerna.

- Att stärka vår förening och samarbetsorganisationernas opinion- och påverkansarbete är grundläggande för att kunna förändra attityder, lagar, strukturer samt skapa jämlik fördelning av resurser. Samarbetsorganisationernas opinion- och påverkansarbete fokuserar på att utkräva sina rättigheter, synliggöra kränkningar samt delta i utarbetandet av exempelvis nationella lagförslag och skrivelser i FN deklARATIONER. Deras arbete möjliggörs bland annat genom att vi stödjer organisationernas deltagande i olika forum samt deras möjlighet till att kunna utveckla krav, ståndpunkter och förslag i olika frågor, lagar etc.

Vi anser att dessa tre delar måste samverka för att ett verkligt folkligt inflytande ska uppnås och vara hållbart över tid, se Bild 2.

För att förtydliga mer konkret hur föreningens arbete ska nå övergripande mål finns ett antal strategier, däribland följande två (se hemsidan):

- Strategisk långtidsplan för åren 2019-2023. Planen konkretiserar övergripande mål, fokus och strategier för perioden.
- Verksamhetsplan för innevarande år. Planen tydliggör mål, prioriteringar och strategier för året med syfte att verksamheten på ett effektivt sätt styrs mot uppsatta mål i den strategiska planen.

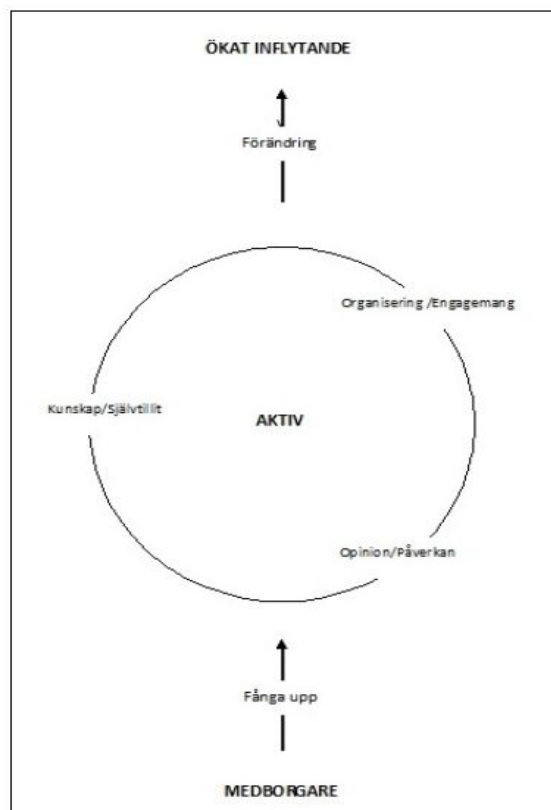

Bild 2. Folkbildning för förändring

4. Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

För att kvalitetssäkra att vårt stöd och vårt arbete fokuserar rätt samt ger resultat genomför vi uppföljning och utvärderingsarbetet på olika nivåer.

Genom fältbesök hos våra samarbetsorganisationer i Latinamerika, nära och regelbunden dialog samt genom utvärdering och uppföljningsmöten har vi god insikt om våra framsteg. Halvårsvis tar vi fram uppföljningsrapporter om utvecklingssamarbetet. Årligen redovisar vi en verksamhetsberättelse samt förser finansörer med resultatrapporter om vår målpåfyllelse, vilket bidrar till att vi regelbundet både granskar och blir granskade mot våra egna planer (strategisk långtidsplan och verksamhetsplan) samt uppsatta mål i olika finansierade projekt. Vi gör även med jämna mellanrum ett antal olika externa och interna

utvärderingar, stickprov samt intervjuer och enkäter för att säkerställa våra uppnådda resultat. En viktig del i uppföljningsarbetet är riskanalys för att på ett bra sätt minimera och förebygga risker som kan komma att påverka måluppfyllelsen i våra planer och projekt. På detta sätt får föreningen en tydlig bild av verksamhetens utveckling och måluppfyllelse och kan på så sätt även agera om vi ser att vår verksamhet inte leder till vad vi förväntat oss.

5. Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?

Vår kapacitet att nå våra mål är god. Vi har väl genomtänkta och tydliga strategier, fungerande uppföljningssystem samt en legitimitet hos allmänheten både i Latinamerika och i Sverige för de frågor vi driver. Latinamerikagruppernas viktigaste resurser för att uppnå föreningens mål finns i vår lokala förankring, förtroende och goda relationer till folkrörelserna i Latinamerika samt i föreningens 53-åriga erfarenhet av att arbeta i Latinamerika.

Latinamerikagrupperna har således bred kunskap om Latinamerika och dess historia som underlättar för en god förståelse av aktuella politiska, ekonomiska och sociala situationerna på kontinenten. Våra samlingsorganisationer samlar miljontals småbrukare och urfolk, vilket ger dessa organisationer legitimitet och inflytande i politiska debatter och processer nationellt, kontinentalt men även internationellt. Detta är en viktig och betydande kapacitet som Latinamerikagrupperna via samarbetet har för att uppnå föreningens mål.

Föreningens sakkunskaper är höga och bygger på forskning, egna rapporter och vittnesmål från våra samlingsorganisationer. Genom utbildningar och informationsarbete utbildas föreningens medlemmar och har i sin tur kunskap och kapacitet att stärka upp vårt arbete i Sverige och hjälpa till att nå ut med våra frågor till den svenska allmänheten. Vi samarbetar och har goda relationer med många andra svenska organisationer vilket stärker vårt arbete i Sverige och underlättar för oss att ta plats i politiska debatter och i mediala forum.

6. Vad har ni åstadkommit så här långt?

Under senaste året har vårt stöd och vårt arbete i Latinamerika och i Sverige bland annat åstadkommit följande:

Latinamerika

Genom Latinamerikagruppernas stöd har kvinnor och unga stärkt sitt deltagande både inom sina organisationer och i det politiska arbetet som organisationerna driver.

Avgörande för denna utveckling har varit de ledarskapsutbildningar som Latinamerikagrupperna sedan lång tid gett stöd till. Under de senaste åren har andelen kvinnor och ungdomar även ökat på utbildningarna.

Samtliga samlingsorganisationer har drabbats av regeringar och andra aktörer som systematiskt kriminaliserat och minskat utrymmet för civilsamhället. Enligt Global Witness fick minst 212 människor sätta livet till för sin kamp för miljön under 2019 – det blodigaste året hittills för de som befinner sig vid frontlinjen. Av de mord som organisationen har kunnat bekräfta tillhörde runt 40 procent av offren en urfolksgrupp och två tredjedelar av

morden skedde i Latinamerika. Därför har alla samarbetsorganisationer och Latinamerikagrupperna valt att prioritera denna fråga i all vår verksamhet.

Våra samarbetsorganisationers kapacitet att påverka politiska förslag har stärkts, vilket bidragit till att FN:s råd för mänskliga rättigheter 2018 röstat för deklarationen om småbrukare och landsbygdens rättigheter. Detta är något som våra samarbetsorganisationer har varit med drivit igenom och som CLOC-La Via Campesina i Latinamerika har kämpat för i många år. Under 2019 och 2020 har våra samarbetsorganisationer lagt fokus på att folkbilda om deklarationen och påverka beslutsfattare i syfte att implementera den i olika länder. CLOC-La Via Campesina har även varit aktiva i att utkräva rättvisa vid orättvisor mot miljö- och människorättsförsvare vid bland annat förföljelse och mord, vilket har lett till juridiska processer mot stater och privata aktörer som anklagas för dessa brott.

Samarbetsorganisationen Bartolina Sisa har formulerat och lämnat politiska förslag för jämställdhet, implementering av småbrukare- och urfolks rättigheter samt avskaffandet av patriarkatet. Samarbetsorganisationen Pueblo Kayambi i Ecuador har även de deltagit i flertalet politiska förslag för att stärka deras autonomi över Kayambiterritoriet. De har även fått igenom att småskaliga producenter har ett förbättrat försäljningssystem. Samarbetsorganisationen Waqib`kej i Guatemala har haft möten med FN-organ där man har presenterat rapporter om våld mot urfolken, kriminalisering av protester och förföljelse av urfolksledare utförd av regeringen. Urfolkssamhällen har även fått rättsligt stöd för återgivandet av mark som beslagtogs/stals och folkmorden som skedde under diktaturen.

Sverige

Föreningen har bidragit till att öka kunskapen i frågor om mänskliga rättigheter, miljö och naturresurser i Latinamerika med koppling till kontexten i Sverige.

Latinamerikagrupperna har bland annat lagt fokus på Sveriges bristande engagemang i FN-processen gällande ett bindande regelverk kring företags MR-ansvar – och därigenom bidragit till ett ökat engagemang bland beslutsfattare och allmänhet för förändring av politik och konsumtionsmönster. Engagemanget ledde dessutom – trots att vi tappat medlemmar under året – till bildandet av nya aktivistgrupper inom föreningen som temagruppern Brassar, som lyft MR-situationen i Brasilien i olika sammanhang.

7. Sammanfattningsvis

Sammantaget kan sägas att det gångna året bidragit till att stärka vår och våra samarbetsorganisationers kapacitet att skapa förändring både internt och externt samt att förutsättningarna att vi ska nå föreningens målsättningar, som finns formulerade i föreningens Strategiska långtidsplan 2019-2023, är goda.

För att få en bättre grund för beslut och bättre resultat – samt anpassa oss med tanke på Covid-19 pandemin – ser vi just nu över och justerar arbetssätt, arbetsfördelning, prioriteringar, strategier, styrdokument och arbetsverktyg.